

Symposium, część 3.

Pamiętka Trąbienia i Dzień Pojednania

Drodzy Braterstwo! W dniu wczorajszym wysłuchaliśmy już dwóch części naszego sympozjum o świętach izraelskich. Słyszeliśmy wykłady na temat świąt wiosennych: Dnia Paschy, Święta Przaśników oraz Święta Tygodni. W obecnej części sympozjum chcemy się zająć świętami jesiennymi, które skupione są w jednym miesiącu biblijnego kalendarza, w miesiącu siódmym, znanym obecnie pod nazwą Tiszri.

Podobnie jak w wiosennym cyklu świątecznym, również w jesieni Prawo Boże zaleca obchodzenie trzech świąt. Są to w kolejności: pierwszego dnia miesiąca siódmego – Pamiętka Trąbienia, dziesiątego dnia miesiąca siódmego – Dzień Pojednania oraz od 15 do 23 Tiszri – Święto Szałasów, które zostanie omówione w ostatniej, czwartej części naszego sympozjum.

Cykl świąt wiosennych zawiera trzy dni wolne od pracy, w których odbywają się tzw. „święte zgromadzenia”. Jest to pierwszy i siódmy dzień Przaśników oraz dzień Święta Tygodni. W cyklu świąt jesiennych dni wolnych od pracy i poświęconych na odbywanie świętych zgromadzeń jest cztery: Dzień Trąbienia, Dzień Pojednania oraz pierwszy i ósmy dzień Święta Szałasów. W sumie daje to siedem świątecznych dni wolnych od pracy w ciągu roku. Nie licząc oczywiście Szabbatów. Owych siedem dni świątecznych podzielonych jest na trzy wiosną oraz cztery jesienią.

O ile święta wiosenne mają wyraźnie rocznicowy charakter, gdyż upamiętniają datę wyjścia z Egiptu oraz datę objawienia się Boga na Synaju, o tyle w świętach jesiennych trudno jest zauważyć związki rocznicowe z jakimiś konkretnymi wydarzeniami. Owszem w Święcie Szałasów podkreślony jest związek z wędrówką Izraelitów po pustyni, ale nie jest to związek rocznicowy, tylko ideowy. Tradycyjnie uważa się, że dzień Pamiętki Trąbienia jest rocznicą stworzenia pierwszego człowieka, Adama – czyli jakby urodzinami Adama – ale związek ten trudno jest udowodnić opierając się wyłącznie na Biblii.

Rosz HaSzana

Na początek zajmiemy się świętem, które Biblia nazywa Pamiętką Trąbienia, choć wśród Żydów znane jest ono raczej pod nazwą Rosh HaSzana, czyli dosłownie „głowa roku” lub też „początek roku” albo „nowy rok”. Czytamy o nim w 3 Mojż. 23:24-25: „Miesiąca siódmego, pierwszego dnia tegoż miesiąca, będziecie mieli sabat, pamiętkę trąbienia, zgromadzenie święte. Żadnej roboty służebniczej nie będziecie czynili, lecz ofiarować będziecie ofiarę ognistą Panu.” Do tego dołożyć można jeszcze tylko krótką wzmiankę z 4 Mojż. 29:1: „W pierwszym dniu siódmego miesiąca będziecie mieć zwołanie Święte; wtedy nie wolno wykonywać żadnej pracy. Będzie to dla was dzień trąbienia.” (BT) I na tym właściwie kończy się biblijny opis tego święta.

Pierwszy z zacytowanych wersetów, który udziela podstawowej informacji o tym święcie, bywa różnie rozumiany, tłumaczony i interpretowany. Polska Biblia Tysiąclecia na przykład interpretuje ten zapis następująco: „Pierwszego dnia siódmego miesiąca będziecie obchodzić uroczysty szabat, trąbienie w róg i święte zwołanie.” Widzimy, że zamiast Pamiętki Trąbienia mamy tutaj uroczysty szabat i trąbienie. Tłumacze różnie traktują hebrajskie słowo „Zikron” – „pamiętka, wspomnienie, przypomnienie, pamięć” (Numer Stronga 2146). Jedni wiążą go ze słowem „trąbienie” i stąd „Pamiętka Trąbienia”, inni zaś ze słowem „odpocznienie” (w tym miejscu hebr. Szabbaton, a nie Szabbat), co daje „Pamiętne Odpocznienie”, czyli „uroczysty szabat” według Biblii Tysiąclecia.

Jeszcze inni próbują wiązać ze sobą wszystkie trzy słowa, z czego wychodzi „odpocznienie ogłaszane przez dźwięk trąby” (np. Louis Segond 1910).

Wydaje nam się, że tłumaczenie „Pamiętka Trąbienia” jest najbardziej dosłowne i przez to najbardziej poprawne. Takie określenie nie jest jednak łatwo zinterpretować. Jedną z możliwości jest taka, że może się ono odnosić do trąbień, jakie towarzyszyły różnym ważnym wydarzeniom życia religijnego Żydów. W 4 Mojż. 10:10 czytamy: „W dzień także wesela waszego, i w święta uroczyste wasze, i na nowiu miesiący waszych, będziecie trąbić w te trąby przy ofiarach waszych całopalnych, i przy ofiarach waszych spokojnych, i przywiodą was na **pamięć** [Zikron] przed Bogiem waszym.” Pamiętka trąbienia pierwszego dnia miesiąca siódmego mogłaby więc być przypominaniem wszystkich owych trąbień. Mogłaby także być przypominaniem Bogu o wszystkich świętach i ofiarach Jego ludu.

Ciekawe jest również samo słowo trąbienie, hebr. „T’ruah” (Numer Stronga 8643). Słowo to ma następujące znaczenia: alarm, sygnał, huk burzy, krzyk, wrzask, wrzawa wojenna, gwar radości, wojenne zawołanie, okrzyk bitewny. Tradycyjnie wiąże się to słowo z dźwiękiem szofaru, gdyż przy jego pomocy można robić najwięcej hałasu, „krzyku”. Posłuchajmy, jak brzmi szofar, a szczególnie przerywany sygnał alarmowy, do którego odnosi się słowo „T’ruah”. Jest to właśnie sposób, w jaki obecnie dmie się w szofar przy okazji święta Rosz HaSzana. (*Odtworzenie nagrania*)

Opisy Pamiętki Trąbienia nie wspominają wprost o graniu na szofarze. Podstawą do powiązania sposobu trąbienia o nazwie T’ruah z szofarem jest werset 3 Mojż. 25:9, w którym wśród przepisów roku jubileuszowego znajdujemy następującą informację: „Tedy każesz zatrąbić w **trąbę** [Szofar] **huczną** [T’ruah] miesiąca siódmego, dnia dziesiątego tegoż miesiąca; w dzień oczyszczenia każecie zatrąbić w trąbę [Szofar] po wszystkiej ziemi waszej.” Werset ten pokazuje jednocześnie związek święta Pamiętki Trąbienia z Dniem Pojednania.

W dzień Pamiętki Trąbienia, pierwszego dnia miesiąca siódmego obchodzony jest początek roku. Jest tak właśnie dlatego, że od Tiszri (czyli od siódmego miesiąca) liczy się lata sabbatowe i jubileuszowe. W biblijnym kalendarzu jest jeszcze wiosenny początek roku religijnego, liczony od pierwszego miesiąca Nisan, jednak dla celów gospodarczych praktyczniejsze było liczenie lat w cyklu od jesieni do jesieni, a nie od wiosny do wiosny.

Nów każdego miesiąca ogłaszany był dźwiękiem trąby. Jednak tylko jeden z nowiów został wyróżniony jako dzień świąteczny. Jest to właśnie dzień Pamiętki Trąbienia. Słusznie więc uważa się, że dzień ten należy uznawać za oficjalny początek roku, choć przypada on nie w pierwszym, ale w siódmym miesiącu.

Ponieważ alarmowy dźwięk szofaru w starożytnej kulturze wschodniej kojarzył się z sygnałem wojennym, to już ze swej natury wzbudzał on strach. Być może dlatego stał się Dzień Trąbienia symbolem wzywania grzeszników na Boży sąd i stąd także symbolem „końca świata” i związanego z nim powstania umarłych na sąd.

We współczesnej kulturze religijnej Izraela modlitwom całego miesiąca poprzedzającego Dzień Trąbienia towarzyszy dźwięk szofaru, który przygotowuje grzeszników na rozliczenie się z Bogiem. Pierwszego dnia miesiąca siódmego rozpoczyna się dziesięciodniowa pokuta, a Szabbat, który przypada w czasie między Pamiętką Trąbienia a Dniem Pojednania, nazywany jest Teszuwa, czyli „Nawrócenie”. Cały ten proces służy właściwemu przygotowaniu wierzących na oczyszczenie grzechów, które można uzyskać w Dniu Pojednania.

Bóg jest sprawiedliwy. Grzech musi być ukarany. Jednak skrucha i żal grzesznika, połączone z ofiarą, dają możliwość sięgnięcia do niezmiernych zasobów Bożego miłosierdzia, który przebacza grzesznikowi, jeśli ten szczerze żałuje i wyraża chęć poprawy. Bóg jednak tak długo nie odpuszcza występków popełnionych względem bliźnich, dokąd grzesznik nie uzyska przebaczenia od bliźniego, któremu wyrządził krzywdę. To dlatego w okresie między Pamiątką Trąbienia a Dniem Pojednania wierzący Żydzi starają się uzyskać przebaczenie od ludzi, których skrzywdzili. „Przepraszam” powinno być w tym okresie najczęściej wypowiedzianym słowem.

I tak w naturalny sposób dochodzimy do drugiego święta – Dnia Pojednania. Zanim go jednak omówimy, podsumujmy to, czego dowiedzieliśmy się o dniu Pamiątki Trąbienia:

Z Biblii wiemy, że:

1. W pierwszym dniu siódmego miesiąca należało trąbić sygnał alarmowy, prawdopodobnie na szofarze;
2. W dniu tym należało zachować odpoczynek i odbyć święte zgromadzenie;
3. Z 4 Mojż. 29:1-6 dowiadujemy się też, że w dniu tym należało złożyć dodatkowe ofiary całopalne: cielca, barana i siedem jagniąt wraz z należnymi ofiarami śniednymi oraz kozła na ofiarę za grzech.

Tradycyjnie w dniu tym:

1. Przypomina się stworzenie Adama oraz związanie Izaaka, którego ofiara została zastąpiona ofiarą barana;
2. Nawołuje się do przypominania sobie grzechów i do pokuty;
3. Przypomina się sąd Boży, na który wezwani będą wszyscy ludzie, również umarli.

Jom Kippur

Dziesięć dni po uroczystym trąbieniu, ogłaszającym początek roku i upamiętniającym całość religijnego kultu świątyni, przypada najważniejsze święto duchowego kalendarza, zwane przez nas najczęściej Dniem Pojednania. Po hebrajsku święto to nazywa się Jom Kippur, czyli „dzień oczyszczenia”, a w Biblii właściwie użyta jest liczba mnoga: „Jom HaKippurim”, czyli „dzień oczyszczeń”.

W 3 Mojż. 23:27-28,32 czytamy: „Lecz dziesiątego dnia tegoż miesiąca siódmego, dzień oczyszczania [Jom HaKippurim] jest; zgromadzenie święte mieć będziecie, a będziecie trapić dusze wasze, ofiarując ognistą ofiarę Panu. Żadnej roboty nie będziecie czynili w ten dzień; bo dzień oczyszczania jest na oczyszczenie was przed obliczem Pana, Boga waszego. (...) dziewiątego dnia tegoż miesiąca, wieczór, od wieczora aż do wieczora, obchodzić będziecie sabat wasz”.

Z zapisu tego dowiadujemy się, że święto Jom Kippur obchodzone jest od wieczora dnia poprzedzającego 10. Tiszri, że obowiązuje całkowity zakaz wykonywania wszelkich prac, że należy odbyć święte zgromadzenie, oraz że w dniu tym należy „trapić swą duszę”. Owo określenie rozumie się jako ukorzenie się lub dosłownie jako powstrzymanie się od spożywania pokarmów i napojów, czyli ścisły post.

Szeroki opis specyficznej ofiary tego święta znajdujemy w 3 Mojż. 16. Nie mamy czasu, by czytać cały ten rozdział, przypomnimy tylko najważniejsze informacje wynikające z tego zapisu. Jest on zresztą dość dobrze znany wśród badaczy Pisma Świętego ze względu na jego alegoryczną interpretację przedstawioną w broszurze „Cienie Przybytku”.

Jom Kippur to jedyne święto, w czasie którego wykonywane były obrzędy w Miejsu Najświętszym, za drugą zasłoną. W dniu tym kapłan zakładał specjalną lnianą szatę, która używana była tylko do tego obrzędu. Składane były dwie szczególnego rodzaju ofiary za grzech. Najpierw oczyszczani byli kapłani krwią cielca, a następnie cały lud i Przybytek krwią kozła. Ofiarowanie obu zwierząt przebiegało podobnie: Po zabiciu ofiary część krwi zabierana była do Przybytku, gdzie po złożeniu ofiary kadzenia kapłan wykonywał kropienie nad Skrzynią Przymierza. Następnie palone były ofiary: części tłuste i mięso na ołtarzu miedzianym na dziedzińcu, zaś nie nadające się do ofiarowania resztki – na miejscu czystym za obozem. Cały obrządek wieńczony był włożeniem wszystkich występków Izraela na głowę żywego kozła, który następnie był wypędzany na pustynię. W ten sposób świątynia i ołtarz bywały oczyszczane od wszystkich grzechów, które przez cały rok znoszone tam były w postaci ofiar za grzech.

Prawdopodobnie właśnie od owej podwójnej ofiary oczyszczającej bierze się nazwa święta Jom HaKipurim, czyli „dzień oczyszczeń”. Owa podwójność w powiązaniu z niezwykle obrzędem kropienia krwią Ubłagalni na Skrzyni Przymierza w Miejsu Najświętszym stanowi podstawę interpretacji alegorycznego tego święta. Wspomina o tym apostoł Paweł w Liście do Hebrajczyków 9:6,7,24: „Do pierwszego przybytku zawsze wchodzi kapłani, służby Boże odprawując, ale do drugiego raz w rok sam najwyższy kapłan, nie bez krwi, którą ofiaruje sam za się i za ludzkie niewiadomości. (...) Albowiem Chrystus nie wszedł do świątyni ręką uczynioną, która by była wizerunkiem prawdziwej, ale do samego nieba, aby się teraz okazał przed oblicznością Bożą za nami”.

To właśnie z ofiary za grzech Dnia Pojednania dowiadujemy się, że ofiara Jezusa składana jest w niebie dwukrotnie: Najpierw w Dniu Pięćdziesiątnicy została złożona na oczyszczenie grzechów nowego kapłaństwa, a następnie po zakończeniu ofiarowania Kościoła zostanie złożona za grzechy całej ludzkości, które w ramach tysiącletniego procesu oczyszczenia zostaną raz na zawsze usunięte z ludzkich serc, ciał i społeczności.

Alegoryczne znaczenie Pamiątki Trąbienia i Dnia Pojednania

Na zakończenie spróbujemy krótko wspomnieć o łącznym alegorycznym znaczeniu obydwu omawianych przez nas świąt. Niektórzy komentatorzy zwracają uwagę, że trąbienie dnia Rosz HaSzana było w pewnym sensie siódmym trąbieniem. Każdy nów miesiąca ogłaszany był dźwiękiem trąby. Gdyby liczyć owe trąbienia od pierwszego miesiąca, to siódmy miesiąc Tiszri, uroczyste święto Pamiątki Trąbienia, ogłaszane było jakby siódmą trąbą.

W symbolice Księgi Objawienia siódme trąbienie ma szczególne znaczenie. Wiemy też, że początki naszego ruchu związane były z poczuciem, że właśnie z końcem XIX wieku rozległo się takie siódme trąbienie. W tym też sensie możemy powiedzieć, że święto Pamiątki Trąbienia jest alegorycznym obrazem niewidzialnego powrotu Jezusa na ziemię i ogłoszenia dnia sądu dla wszystkich systemowych wytworów ludzkiego zła. Następujący po nim Dzień Pojednania to moment zakończenia dzieła poświęcenia kapłaństwa i oczyszczenia świątyni, która staje się przez to zdolna do przyjęcia nowych ofiar od całej ludzkości. W dniu tym także ogłaszany jest Jubileusz powrotu wszystkich ludzi do utraconych praw własności i wolności. W pewnym sensie przygotowania do takiego Jubileuszu rozpoczynały się już od początku roku, czyli od pierwszego dnia miesiąca Tiszri, obwieszczanego „siódmym” trąbieniem, jednak formalny powrót do własności mógł się rozpocząć dopiero od 10. dnia miesiąca Tiszri, czyli od Dnia Pojednania. Na ten moment, związany z zakończeniem wyboru Kościoła i sądem ostatecznego wykwitnięcia ludzkiego zła, ciągle jeszcze czekamy.

Warto także zwrócić uwagę na liczbę dziesięciu dni między Pamiątką Trąbienia a Dniem Pojednania. Każdy dzień ma 12 godzin, co daje łączną liczbę 120 godzin. Owa liczba 120 jest charakterystyczna dla okresu rozliczenia systemów ludzkiego zła. Pamiętamy 120 lat od zapowiedzi potopu do zesłania tej zagłady na całą ludzką cywilizację pierwszego świata (1 Mojż. 6:3). Przypomnijmy sobie także słowa Jezusa, który w czasie misji pierwszego przyjscia tak wyraził się na temat izraelskiego żniwa: „Iż wy nie mówicie, że jeszcze są cztery miesiące, a żniwo przyjdzie? Otoż powiadam wam: Podnieście oczy wasze, a przypatrzcie się krainom, żeć już białe są ku żniwu” – Jan 4:35. Cztery miesiące to 120 dni.

Nie chcemy przez to powiedzieć, że moment wtórego przyjscia powinien być oddalony od momentu ustanowienia pełni Bożego Królestwa na ziemi o 120 lat. Zwracamy jedynie uwagę na alegoryczne znaczenie liczby 120, która jako potrójna czterdziestka kojarzy się z okresem całkowitego rozliczenia ludzkiego zła.

Żyjąc w okresie owych dziesięciu dni pokuty, dzielących Pamiątkę Trąbienia od Dnia Pojednania, starajmy się przyczynić do wielkiego nawrócenia świata. Niechaj słowo „przepraszam” kierowane tak w stronę Boga, jak i ludzi, będzie jak najczęściej przez nas wypowiedane. Niech to słowo oznacza zawsze konkretne nawrócenie od konkretnego rodzaju zła. Nawrócenie jest początkiem drogi naprawy. Czasami w niedoskonałym ciele brakuje nam sił i możliwości do przeprowadzenia realnej naprawy naszego życia, nie mówiąc już o społeczności, w której żyjemy, czy całym świecie, jednak Teszuwa, czyli nawrócenie, jako intelektualny i emocjonalny proces zrozumienia zła, oceny jego niegodziwości i zniechęcenia go jako obrzydliwości w oczach Bożych powinno stale odbywać się w naszych sercach i znajdować wyraz w naszych słowach i czynach.

Wierzmy, że coraz głośniejsze rozlegające się trąbienie Wielkiego Jubileuszu świata już niebawem przyniesie przywrócenie wszystkich utraconych w Adamie praw własności i wolności. Zanim to jednak nastąpi, ludzkość wzywana jest na sąd potężnym dźwiękiem Bożego szofaru i lwim głosem Archanioła Michała (Obj. 10:3; 1 Tes. 4:16), który przeprowadza to trudne dzieło w miłości swej ofiary, ale także w karzącej sprawiedliwości swego Ojca.

Obyśmy w tych trudnych dniach pokuty umieli zawsze znajdować właściwe uczucia sprawiedliwości dla naszego własnego grzechu i miłosierdzia oraz pomocy dla grzechów świata, by jak najprędzej mogła rozpocząć się naprawa Wielkiego Dnia Pojednania.